

Wystąpienie wojewody gdańskiego z okazji jubileuszu Oddziału SGP – Gdańsk '96

Brzemie na barkach geodety

MACIEJ PŁAŻYŃSKI

50-lecie Stowarzyszenia Geodetów Polskich jest okazją do przedstawienia miejsca geodety i jej znaczenia dla funkcjonowania regionu gdańskiego oraz do zaprezentowania podstawowych prac prowadzonych w województwie.

Każda czynność człowieka dokonuje się w jakimś miejscu w przestrzeni, w jakimś momencie czasu. Dlatego niesłychanie istotna jest możliwość stworzenia modelu tej przestrzeni (mapy) i określania praw i innych podstawowych cech dotyczących jej elementów (...).

Mapa wraz z opisem przedstawionym w tzw. rejestrach jest praktycznie obecna w większości procesów administracyjnych i gospodarczych, wspomaga proces bieżącego zaspokajania potrzeb obywateli i ochrony ich praw, wykorzystywana jest w procesach urbanistycznych. Inaczej mówiąc, jest to system informacyjny, którego zadaniem jest rejestracja i udostępnianie informacji o nieruchomościach i ich stanie prawnym (właścicielu) oraz innych cechach, takich jak sposób zabudowy nieruchomości, sposób użytkowania i rodzaj gruntów czy ukształtowanie terenu. System ma kluczowe znaczenie dla:

- zabezpieczania transakcji związanych z obrotem nieruchomościami, a więc zwiększania bezpieczeństwa inwestycji;
- sprawnego systemu kredytowania opartego na zabezpieczeniu go nieruchomości (...);
- sprawnego funkcjonowania administracji, służb ratownictwa i ochrony, wymiaru sprawiedliwości i wielu innych. (...)

Dotychczas nie została zreformowana trzecia (po podatku dochodowym i obrotowym) gałąź systemu podatkowego – podatek od nieruchomości. Podatek ten zasila budżet administracji samorządowej, ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania tej administracji oraz ustalenia relacji między administracją państwową i samorządową. Jego reforma jest konieczna, aby uniknąć narastających sporów pomiędzy administracjami o finanse. O reformie nie można jednak mówić bez sprawnego systemu informacyjnego o nieruchomościach. Tym samym od sposobu funkcjonowania systemu zależne są podstawowe dziedziny życia gospodarczego i społecznego.

Ocena istniejącego systemu informacyjnego nie jest niestety pozytywna. System ten jest spuścizną innego ustroju i nie jest dostosowany do obecnych realiów – ta ocena jest nie tylko naszą. Wiadomo, że w wielu miejscach kraju podejmowane są próby jego usprawnienia. Próby takie podjęte zostały także w naszym województwie. W 1993 roku, z inicjatywy Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego, rozpoczęto na zlecenie wojewody gdańskiego prace analityczne i koncepcyjne. W ich efekcie w roku 1994, z inicjatywy kierownika Urzędu Rejonowego w Wejherowie i Głównego Geodety Wojewódzkiego, na obszarze gmin objętych zasięgiem działania Urzędu Rejonowego w Wejherowie, przy pełnym współdziałaniu samorządu terytorialnego i administracji rządowej oraz sądowniczej, rozpoczęto prace pilotażowe nad Systemem Informacyjnym *O nieruchomościach i ich stanie prawnym*. Prace te koncentrują się przede wszystkim na tworzeniu mechanizmów i struktur systemu.

W pierwszym etapie stworzono warunki umożliwiające wpro-

wienie pełnych mechanizmów kompleksowego systemu informacyjnego. Modernizowana jest organizacja obsługi Zasobu Ewidencji Gruntów. Pozyskiwane są lokale, prowadzone są remonty, uzupełniane jest wyposażenie, tworzone są zespoły obsługi Zasobu. Trwają prace nad modernizacją Ośrodków Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznej. Dokonywana jest wstępna zmiana obiegu dokumentów, wprowadzane są nowe rozwiązania organizacyjne, tworzona jest łączność komputerowa o zasięgu rejonowym. Prowadzone prace zyskały akceptację wszystkich kierowników Urzędów Rejonowych województwa oraz władz Sejmiku Samorządowego. Pozytywne stanowisko wyraziły władze samorządowe gmin bezpośrednio doświadczających efektów prowadzonych prac. Pozytywnie wypowiedziały się o pracach osoby goszczące w Wejherowie, w tym eksperci zagraniczni. W wyniku spotkań przeprowadzonych z przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości podpisałem, za zgodą tego ministerstwa, porozumienie z prezesem Sądu Wojewódzkiego w sprawie współpracy w zakresie tworzenia systemu opartego na zasobie informacyjnym ksiąg wieczystych z jednej strony oraz zasobie geodezyjno-kartograficznym, w tym wydzielonym z niego zasobie ewidencji gruntów z drugiej. W efekcie już wykonanych prac stworzona została kompleksowa koncepcja Systemu, która jest obecnie konsultowana w Ministerstwie Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa oraz w Ministerstwie Sprawiedliwości. Pełne materiały dotyczące tej koncepcji przedłożyłem w Ministerstwie Finansów i w Ministerstwie Rolnictwa. Przedstawione rozwiązania są zgodne z tezami określonymi przez zespół rządowy pracujący nad reformą systemu podatkowego, są także zgodne z tezami zawartymi w uchwale konwentu wojewodów ze stycznia 1996 r.

W Gdańsku od 1992 roku prowadzone są prace nad tworzeniem technicznych i organizacyjnych metod budowania kompleksowej komputerowej bazy danych zawierającej pełną treść mapy zasadniczej w postaci numerycznej. Są to prace dotyczące innej fazy tworzenia systemu, polegającej na wypełnieniu komputerowych baz danych informacją zgromadzoną na tradycyjnych nośnikach informacji – mapach. Gdańsk, jako pierwszy w kraju, prowadzi eksperyment polegający na wprowadzeniu do eksploatacji numerycznej mapy zasadniczej wydzielonego fragmentu miasta. Zdobyte doświadczenia pozwoliły na podjęcie, wspólnie z Urzędem Miejskim, prac nad numeryczną mapą ewidencji gruntów i budynków całego obszaru miasta.

Prace nad systemem są kontynuowane, a obecne wyniki pozwalają przyjąć tezę, że w województwie gdańskim może powstać system informacyjny porównywalny z najnowocześniejszymi systemami informacyjnymi stosowanymi w Europie Zachodniej. (...) Nadmienić jednakże należy, że wprowadzenie nowych rozwiązań systemowych nie spowoduje automatycznego uwiarygodnienia informacji gromadzonych przez dziesiątki lat, tak więc obecne prace są początkiem procesu, który trwać będzie minimum kilka lat. W procesie wprowadzania nowych mechanizmów systemowych konieczna jest współpraca organów administracji państwowej, samorządowej, wymiaru sprawiedliwości i wszelkich środowisk, których działalność wiąże się z systemem informacyjnym o nieruchomościach. Zawarte poro-

zumienia oraz wyrażone dotychczas stanowiska Sejmiku Samorządowego, władz samorządowych uczestniczących w procesie tworzenia systemu, a także oceny ekspertów pozwalają przyjąć, iż województwo jest dobrze przygotowane do realizacji zadania polegającego na unowocześnieniu istniejącego systemu.

Zwracam się zatem do p. Józefa Kalisza, sekretarza stanu w Ministerstwie Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej i Głównego Geodety Kraju, o wsparcie naszych starań mających na celu uznanie rejonu administracyjnego Wejherowo, miasta Gdańsk oraz województwa gdańskiego jako obszaru pilotażowego w zakresie tworzenia systemu informacyjnego o nieruchomościach z przeznaczeniem dla wielozadaniowego systemu katastralnego. W ten sposób nasze doświadczenia mogłyby zostać wykorzystane do rozwiązań generalnych, dotyczących skali kraju (...).

W ostatnich latach, latach wielkich reform i zmian ustrojowych, na służbach geodezyjnych spoczywał szczególnie ciężar. Okres ten charakteryzował się niesłychanie szybką zmianą struktury własności. Do najpoważniejszych zadań należało przekazanie ogromnej części mienia państwowego lokalnym administracjom samorządowym oraz uwłaszczanie przedsiębiorstw. Regulowano stany prawne ogromnej części nieruchomości, w tym stan prawny 250 km dróg krajowych i wojewódzkich na terenie miasta Gdańsk. Wprowadzano techniki

komputerowe przenosząc treść rejestrów ewidencyjnych do komputerowych baz danych. Prace były realizowane przy bardzo niedoskonałych rozwiązaniach prawnych. Mimo ogromnych problemów te i inne zadania wykonane zostały w zadowalający sposób. Chciałbym tutaj podkreślić rolę Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Wojewódzkiego i jego dyrektora, Głównego Geodety Wojewódzkiego pana Tadeusza Jankiewicza oraz jego pracowników, którzy musieli podejmować się realizacji tych trudnych zadań, pracując jednocześnie nad strukturalnymi zmianami systemowymi.

Przedstawione w tym krótkim wystąpieniu informacje najlepiej obrazują rolę służb geodezyjnych i ich oddziaływanie na życie społeczne i gospodarcze. Wyrażając uznanie dla Waszej pracy, chcę jednocześnie podkreślić, że kluczem do sukcesów jest zrozumienie roli geodezji i kartografii oraz prowadzonych przez nią zadań przez środowiska decydenckie. Rola ta, dzięki wykonywanym zadaniom, jest coraz wyraźniej postrzegana i doceniana. Niezbędna jest także szeroka współpraca wszystkich zainteresowanych środowisk, w tym tzw. instytucji branżowych.

Życzę więc całemu środowisku geodezyjnemu i współpracującej z tym środowiskiem ogromnej rzeszy fachowców innych dziedzin, aby ich ważna praca przynosiła efekty, z których nasz region oraz cały kraj osiągnie jak największe korzyści. ■

Dzik w leśniczówce Borodziej

Oficjalnie otwarte zebranie plenarne Zarządu Gdańskiego Oddziału SGP rozpoczęło się 15 maja 1996 r. w Domu Technika w Gdańsku. Mniej oficjalnie – spotkanie zakończyło się dopiero następnego dnia w leśniczówce Borodziej.

Początek był najzupełniej typowy. Wystąpienia ważnych osobistości nagradzane były brawami, zaś wybitni członkowie SGP nagradzani byli odznakami i medalami. I tak po otwarciu zebrania przez przewodniczącego ZO SGP Krzysztofa Matysika i przedstawieniu lokalnej historii SGP przez Antoniego Nalepę głos zabrał sam prezes ZG SGP Stanisław Kluska, który opowiedział m. in. o zmianach organizacyjnych w administracji geodezyjnej. Wspominał o udziale SGP w przygo-

towywaniu przepisów prawnych dla katastru i zadaniach związanych z powołaniem w możliwie krótkim czasie centralnego urzędu ds. katastru. Wyraził również nadzieję, że pomysły stworzenia katastru fiskalnego zostały raz na zawsze pogrzebane. Przechodząc do spraw ściśle geodezyjnych Stanisław Kluska przypomniał o uchwalonym przez XXXII Zjazd SGP w Kaliszu Kodeksie Etyki Zawodowej Geodety i zaproponował jego akceptację przez wszystkich geodetów, a nie tylko tę 1/3 – skupioną w SGP [Kodeks opublikujemy w całości za miesiąc]. W końcu przyszedł czas na odznaczenia i honory. „Za wybitne zasługi dla SGP” Prezydium Zarządu nadało 2 złote odznaki honorowe – Kazimierzowi Chudzikiewiczowi i Aleksandrowi Kaliszowi – oraz 24 odznaki srebrne, a także dwa dyplomy honorowe nadające godność zasłużonego seniora SGP – Bernardowi Lipińskiemu oraz Tadeuszowi Kaczmarskiemu. Naczelna Organizacja Techniczna również nie zapomniała w tym uroczystym dniu o geodetach i przyznała 3 złote i 1 srebrną odznakę honorową. Jakby tego było mało, wojewoda elbląski przyznał 8 medali pamiątkowych z okazji... XX-lecia województwa elbląskiego. Dołączamy się do gratulacji dla wszystkich wyróżnionych. Różne jeszcze ważne osobistości przemawiały do zgromadzonych [fragmenty wystąpienia wojewody gdańskiego obok], w tym wielu ze świata nauki: prof. Mirosław Żak omówił miejsce geodety we

wszechświecie, prof. Włodzimierz Baran – nowy państwowy system współrzędnych geodezyjnych, prof. Władysław Dąbrowski – geodezyjną osnowę odtwarzalną. Był też gość zagraniczny – prof. Adam Chrzanowski z University of New Brunswick, a dokładniej z Wydziału Geodezji i Geomatyki tego uniwersytetu. Mówiono na konferencji również o sprzeczce geodezyjnym i oprogramowaniu, a zaproszeni przez organizatorów i licznie przybyli wystawcy prezentowali najnowsze osiągnięcia w tej dziedzinie. Zamknięcie wystawy i zakończenie oficjalnej części obchodów nie oznaczało bynajmniej zejścia się uczestników imprezy do domów, bowiem na wieczór zaplanowano spotkanie

Dokończenie na stronie 54